proLékaře.cz | 25.11.2026



# Editorial: Když hluchý slyší, aneb zázraky moderní medicíny

Sluch patří mezi základní lidské smysly a málokdo z nás si umí představit, že by neslyšel. Obzvláště v dětském věku má sluch nenahraditelný význam a sehrává klíčovou roli v procesu učení a celkového rozvoje dítěte. V České republice se ročně rodí přibližně 600–1200 dětí se středně těžkou sluchovou vadou a asi 100 dětí s těžkou sluchovou vadou. V minulosti byla sluchová vada diagnostikována často až kolem 18. měsíce věku, v době, kdy dítě začíná chodit a vzdaluje se tak od mluvčího, povětšinou matky. Dnes, díky novorozeneckému screeningu sluchu, je možné vrozenou sluchovou vadu zachytit již velmi brzy a takto sluchově postižené dítě rehabilitovat sluchadly v době ještě před vývojem řeči, tj. kolem 6. měsíce věku. Metodický pokyn k provádění novorozeneckého screeningu sluchu byl vydán ve věstníku MZ ČR č. 7 v roce 2012 a tímto se Česká republika konečně zařadila mezi vyspělé země světa a já osobně považuji tento krok za jeden z nejvýznamnějších nejen v dětské otorinolaryngologii. Článek MUDr. Dagmar Hošnové podává ucelený přehled o etiologii sluchových vad.

Neslyšící dítě bylo v minulosti odkázáno na vyloučení ze společnosti, často na něj nahlíželi jako na méněcenné i jeho nejbližší. Jedinou možností komunikace bylo odezírání a znaková řeč. Pokrok však na sebe nenechal dlouho čekat a moderní medicína přinesla řadu technicky pokročilých přístrojů, které umožňují kvalitní rehabilitaci sluchu. U méně závažné ztráty sluchu jsou to především naslouchadla, která jsou dnes dostupná v široké škále provedení. Největším pokrokem v této oblasti pak byl vynález kochleárního implantátu, který nahrazuje funkci poškozených vlastních smyslových buněk ve vnitřním uchu. O možnostech rehabilitace sluchu u dětí pojednává sdělení MUDr. Milana Uríka.

První kochleární implantát voperovali otochirurg House a neurochirurg Doyle v Los Angeles v Kalifornii v roce 1961. V Československu koncem osmdesátých let minulého století byla vyvinuta kochleární neuroprotéza týmem Laboratoře elektronických smyslových náhrad Ústavu fyziologických regulací Československé akademie věd. Jejím duchovním otcem byl ing. Hrubý. První dětský pacient, který dostal neuroprotézu Nucleus od firmy Cochlear v Česku, byl operován na Klinice ORL 2. LF UK v Praze-Motole v roce 1993. V současné době působí na našem trhu tři dodavatelé kochleárních implantátů, a to firma Medel, Cochlear a Advanced Bionics. Kromě dvou implantačních center pro děti a dospělé v pražské motolské nemocnici působí i dvě centra v Brně (na Klinice dětské ORL LF MU a FN Brno a na Klinice ORL a chirurgie hlavy a krku FN U Sv. Anny), jedno centrum v Ostravě (na Klinice otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku LF OU a FN Ostrava), nejnověji centrum v Hradci Králové (na Klinice otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku FN Hradec Králové). V článku MUDr. Jiřího Skřivana se dozvíte více o historii kochleárních implantací nejen ve světě, ale i v Československu, které v této oblasti rozhodně nezaspalo dobu.

Komunita českých a slovenských otorinolaryngologů měla k sobě vždy velmi blízko, a proto jsme požádali MUDr. Irinu Šebovou, přednostku Dětské otorinolaryngologické kliniky z Bratislavy, aby podala ucelený přehled o současném stavu novorozeneckého a předškolního screeningu sluchu na Slovensku. Děkujeme za velmi pěkný článek, který popisuje nejenom to dobré, ale i problémy, se kterými se screening potýká.

Vážení přátelé, jsem nesmírně rád, že v tomto čísle Česko-slovenské pediatrie je věnována pozornost tak důležité oblasti, jakou je porucha sluchu u dětí. Věříme, že se vám články budou líbit a dozvíte se něco nového.

**MUDr. Milan Urík, Ph.D.**
přednosta Kliniky dětské otorinolaryngologie
LF MU a FN Brno